

SUOMENKIELISEN TOISEN ASTEEN KOULUTUKSEN JA NUORISOPALVELUJEN TULOSYKSIKÖN TALOUSARVIOESITYS 2023 JA TALOUSSUUNNITELMA 2023–2025

1 Palvelut ja toiminnan kehittäminen

Suomenkielisen toisen asteen koulutuksen ja nuorisopalvelujen tulosityksikkö tarjoaa nuorten kasvua edistäviä oppimis- ja osallistumismahdollisuuksia sekä nuorisotyön palveluja, ja lasten ja nuorten hyvinvointi on toiminnan keskiössä. Lisäksi se vastaa perusopetuksen jälkeisen oppivelvollisuuden toteutumisesta Espoossa. Palvelut tuotetaan yhteistyössä muiden koulutuksen järjestäjien ja toimijoiden kanssa.

Koulutuspalvelujen osalta tulosityksikkö vastaa suomenkielisen lukiokoulutuksen järjestämisestä ja toisen asteen koulutuksen kaupunkitasoisesta koordinoinnista. Suomenkielisiä lukioita on 10 ja niissä on noin 6 250 opiskelijaa.

Toisen asteen koulutuksen koordinointiin liittyy kaupunkitasoinen vastuu perusopetuksen jälkeisen oppivelvollisuuden toteutumisesta. Oppivelvollisuuslain mukaan asuinkunta on vastuussa niistä oppivelvollisista nuorista, jotka eivät perusopetuksen jälkeen pääse tai hakeudu jatkokoulutukseen. Nuoria ohjataan opiskelun piiriin, ja tarvittaessa heille tehdään opiskelupaikan osoittamispäätös. Toiminnasta vastaa tulosityksikön koulutuspalvelualue, joka toimii yhteistyössä mm. Ohjaamotalon, Espoon seudun koulutuskuntayhtymä Omnian ja Ammattiopisto LIVE:n kanssa. Perusopetuksen päättäviä oppivelvollisia oli Espoossa vuonna 2022 noin 3 200.

Nuori Espoo -toiminnan pohjana toimivat nuorten osallisuus, kiva tekeminen yhdessä kavereiden kanssa, aikuisten aika arjessa, sekä tuki nuorille pulmatilanteissa. Nuorisopalvelujen toiminnan pääasiallisena kohderyhmänä ovat 12–17-vuotiaat nuoret. Kesätoiminnassa kohderyhmä on 9–17-vuotiaat, ja Ohjaamotalon palvelut kohdentuvat alle 30-vuotiaisiin nuoriin.

Nuorisopalvelut edistää NE Suuntaamo 1.2:n mukaisesti vuonna 2023 kaikessa toiminnassaan erityisesti seuraavia tavoitteita: digitaalinen nuorisotyö, kansainvälinen nuorisotyö, kestävä nuorisotyö, nuorten mielen hyvinvointi, nuorten osallisuus- ja vaikuttamistoiminta sekä yhdenvertaisuustyö. Lisäksi nuorisopalvelut osallistuu aktiivisesti espoolaiseen, suomalaiseen sekä eurooppalaiseen nuorisopoliittiseen keskusteluun ja palvelujen kehittämiseen.

1.1 Lukiokoulutus

Espoossa on 10 suomenkielistä lukiota, joissa opiskelee noin 6 250 opiskelijaa (2021: 5 900). Kaikissa lukioissa on yleislinja sekä osassa painotus tai erityinen koulutustehtävä. Etelä-Tapiolan lukio tarjoaa IB-koulutusta, ja lisäksi Otaniemen ja Tapiolan lukioissa on myös erityistehtävään liittyvä kansallinen kehittämistehtävä.

Lukuvuoden 2022–2023 opiskelijaksioton aloituspaikkamääräksi kasvun ja oppimisen lautakunta päätti 2 079, mikä on 66 prosenttia perusopetuksen päättävästä ikäluokasta (2020–2021: 1 977, 66 %). Lautakunnan päätöksen mukaisesti lukioon pääsyn edellytyksenä Espoossa oli lukuaineiden keskiarvo vähintään 7,0. Yhteishaussa toteutunut alin keskiarvo (kesäkuun tilanne) oli 7,58 (2021: 7,67).

Ikäluokan kasvun johdosta aloituspaikkojen määrä kasvaa lähivuosina huomattavasti, mikäli jatkossakin lukiopaikkoja varataan 66 %:lle ikäluokasta. Lukioiden opiskelijamäärä kasvaa lähivuosina noin 300 opiskelijalla vuodessa.

Lukiokoulutuksen kehittämistä ohjaavat useat valtakunnalliset uudistukset. Lukiokoulutuksen lainsäädäntöä sekä opetussuunnitelmia uudistettiin vuosina 2019–2021. Lakiuudistukset velvoittavat koulutuksen järjestäjiä lisäämään oppiainerajat ylittävää opiskelua, opinto-ohjausta ja kansainvälistä toimintaa sekä

toimimaan yhteistyössä korkeakoulujen kanssa. Sen lisäksi laki tuo opiskelijoille oikeuden erityisopetukseen sekä yo-kokeiden rajattomaan uusimiseen.

Samaan aikaan opetussuunnitelmauudistuksen kanssa astui voimaan laajennettu oppivelvollisuus sekä maksuton toinen aste. Uudistuksen toteuttamiseen liittyy lisääntyvää hallinnollista työtä sekä kustannuksia, joiden täysimääräinen korvaaminen valtionhallinnon toimesta on epävarmaa.

Espoon lukiokoulutuksen uudistetussa visiossa 2025 painotetaan oppimista, hyvinvointia ja kotouttamista. Jälkimmäiseen tavoitteeseen liittyen lukiokoulutuksessa on käynnissä *Ohjauksella onnistumisiin* -hanke (0,4 M€), jossa tavoitteena on tukea maahanmuuttotasaisten lukiolaisten ohjausta. Hankkeessa työskentelee neljä lukioihin palkattua kulttuuriohjaajaa sekä projektikoordinaattori.

Espoon lukiokoulutus on saanut vuosille 2020–2023 yhteensä 2,4 M€ avustusta koronavirusepidemian vaikutusten tasoittamiseen. Syksyllä 2022 on jälleen haettavissa valtion erityisavusta, jota voidaan käyttää heinäkuuhun 2024 asti. Espoon lukiokoulutus hakee arviolta 1 M€.

1.2 Nuorisopalvelut

Nuorisopalvelut hakee yhteistyössä tulosityksikön koulutuspalvelujen, suomenkielisen perusopetuksen sekä ruotsinkielisten sivistyspalvelujen kanssa valtionavustusta koulunuorisotyön kehittämiseen vuodelle 2023. Mikäli avustusta saadaan, toiminta kohdistuu yläkouluille ja lukioihin. Koulunuorisotyön kokonaisuus johdetaan nuorisopalveluista käsin.

Nuorisopalvelut kehittää vuonna 2023 kansainvälistä nuorisotyötä akkreditoitumalla syksyn 2022 aikana. Vuoden 2023 keskeisimmät tavoitteet kansainvälisen toiminnan osalta ovat vahvistaa henkilöstön osaamista, tarjota mahdollisuus tutustua kansainväliseen toimintaan ja käynnistää kestävän nuorisotyön kehittämishanke yhteistyössä eurooppalaisten kumppaneiden kanssa.

Alueellisissa nuorisopalveluissa jatketaan seinättömien ja monikanavaisten palvelujen kehittämistä. Lisäksi kehitämme vammaisille nuorille suunnattua digitaalista pelitoimintaa ja muuta vapaa-ajantoimintaa. Keskeisenä tavoitteenamme on ratkaista vuoden aikana alueellisissa nuorisopalveluissa pitkään jatkunut henkilöstöpula, joka vaikuttaa henkilöstön työhyvinvointia ja jaksamista alentavasti. Taitojen talo Gräsan toiminnan siirtymistä vuokramäärärahoineen nuorisopalveluista Elinvoiman tulosalueelle kulttuuripalveluihin valmistellaan, ja mahdollinen siirto tapahtuu vuoden 2023 alussa. Nuorisopalvelut jatkaa siitä huolimatta Gräsan tiloissa mopotoimintaa ja tukee osaltaan maksutonta harrastustoimintaa nuorille kumppanuusrahan turvin. Muutoksella pystymme vahvistamaan nuorisotilojemme henkilöstöä kahdella henkilötyövuodella.

Etsivän nuorisotyön tiimissä vahvistetaan yksilöohjauksen ja kotiin vietävän etsivän nuorisotyön toteuttamista. Palkkaamme uuden etsivän nuorisotyön nuorisonohjaajan yksilötyöhön ja hankimme työparin kotiin vietäviin etsivän nuorisotyön palveluihin. Osallistumme pääkaupunkiseudun yhteiseen projektiin nuorten väkivaltailmiöön liittyen sekä vakavien ja pitkittyneiden kiusaamis- ja väkivaltatilanteiden ratkaisemiseksi käynnistyvään toimintaan. Toiminta keskittyy ensisijaisesti yläkouluihin, mutta osin myös sosiaaliseen mediaan ja nuorten vapaa-ajalle.

Nuorten työllistymistä tuetaan kesä- ja yritysseteleillä, joihin ovat oikeutettuja vähintään 15 vuotta ja enintään 19 vuotta täyttävät espoolaiset. Kesäseteli-prosessin kehittämistä jatketaan.

Nuorisoyhdistyksille maksettavien avustusten määrää lisätään toimintaedellytysten parantamiseksi. Remontista valmistunut Luukin leirikeskus osoitetaan ensisijaisesti yhdistysten käyttöön. Leirivälinevuokrauskustannuksia tuetaan leirivälinelainaamo-palvelulla. Kumppanuuksia yhdistystoimijoiden kanssa jatketaan kumppanuusrahan tuella. Yhteistyötä järjestöjen kanssa toteutetaan yhdessä laaditun järjestösuunnitelman pohjalta.

Tuemme vuonna 2023 nuorisovaltuuston vaaleja erillisellä määrärahalla sekä koordinoimalla työryhmän toimintaa, joka auttaa nuorisovaltuustovaalien onnistumisessa.

2 Taloudellisesti kestävä Espoo -ohjelman toteuttaminen

Lukiokoulutuksen Taloudellisesti kestävä Espoo –ohjelman tavoitteita ovat tehostaminen henkilöstömenoista, sijaisten käytöstä, erilliskorvauksista, JoTo-projektista, DigiOne-projektista, johtokuntien lakkauttamisesta ja matkakustannuksista sekä isompien yksiköiden hyödyntäminen. Osa tavoitteista toteutuu vasta tulevina vuosina, mutta vuoden 2022 tehostamisvelvoite on 276 000 €, mikä on kohdennettu yleisiin henkilöstömenoihin siten, että lukioille on jaettu opetusresursseja yhteensä 84 vuosiviikkotuntia vähemmän suhteessa perusuraan. Vuoden 2023 tehostamisvelvoite on 316 000 €, ja siitäkin suurin osa kohdistuu opetukseen.

Nuorisopalvelujen TakE-tavoitteet vuodelle 2023 ovat avustustulojen lisääminen +70 000 €, matka- ja majoituskustannusten vähentäminen ja säästövapaiden purkaminen -5 000 € sekä seinättömän ja monikanavaisen nuorisotyön kehittäminen -60 000 €.

3 Henkilöstö

Lukiokoulutuksen päätoimisen opetushenkilöstön määrä vuonna 2022 on noin 380 henkilöä. Vuoden 2023 alussa opiskeluhoito (yht. 31 psykologia ja kuraattoria) siirtyy Länsi-Uudenmaan hyvinvointialueelle. Lukiokoulutukseen esitetään kahta (2) uutta koulusihteerin ja kahta (2) uutta virka-apulaisrehtorin tehtävää tukemaan lukioiden virkarakennetta ja laadukasta johtamista. Ennusteiden mukaan opiskelijamäärä kasvaa ainakin vuoteen 2028, mutta TakE-tavoitteen mukaisesti henkilöstömäärä kasvaa opiskelijamäärää maltillisemmin.

Nuorisopalveluissa on vuonna 2022 palvelusuhteita noin 111, ja vuonna 2023 henkilöstön määrä kasvaa kahdella vakituisella henkilöllä. Etsivän nuorisotyön resursseja kohdennetaan nuorten hyvinvoinnin tukemiseen korona-ajan jälkeen.

Tulosityksikön toiminnan ja henkilöstön kehittäminen perustuvat Espoon strategiaan, opetussuunnitelmiin ja tulokortin tavoitteisiin. Tulosityksikön henkilöstön kehittämisen painopisteitä ovat lukiokoulutuksen osalta työssä jaksamisen edistäminen, henkilökunnan ja opiskelijoiden resilienssin vahvistaminen ja oikea-aikainen ja henkilöstön kannalta olennainen koulutautuminen. Näillä pyritään vastaamaan tunnistettuihin toimintaympäristön muutoksiin. Osaaminen on tärkeää tunnistaa ja kaikilla on oltava mahdollisuus kehittyä. Nuorisopalveluiden osalta keskeisenä painopistealueena on kansainvälisen ja kestävästi nuorisotyön kehittäminen.

4 Talous

Tulosityksikön menoja lisäävät toisen asteen koulutuksen osalta opiskelijamäärän 5,9 % kasvusta aiheutuvat henkilöstökustannukset (1,9 M€), oppivelvollisuuden laajentamisesta aiheutuvat kustannukset (1,6 M€) sekä osittain lisätilojen vuokraamisesta johtuva toimitilavuokrien kasvu (1 M€), ja nuorisopalvelujen osalta henkilöstökustannukset (0,3 M€) sekä toimitilavuokrien kasvu (0,2 M€). Lisäksi tulosityksikön sisäisten palvelujen ostot kasvavat 0,8 M€.

		Tulot, menot, netto ja investoinnit				
		vuosina 2021-2025				
		1 000 EUR				
1 000 EUR	TP 2021	Muutettu TA 2022	TA 2023	2024	2025	
Toimintatulot	1 650	482	552	639	723	
Tulosityksikön johto ja yhteiset	0	0	0	0	0	
Toisen asteen koulutus	1 171	200	200	206	214	
Nuorisopalvelut	478	282	352	433	509	
Toimintamenot	-59 014	-70 015	-74 418	-78 216	-81 468	
Tulosityksikön johto ja yhteiset	-117	-967	-4 450	-4 724	-4 953	
Toisen asteen koulutus	-48 937	-57 806	-58 571	-61 809	-64 463	
Nuorisopalvelut	-9 960	-11 241	-11 397	-11 683	-12 052	
Toimintakate	-57 364	-69 533	-73 866	-77 577	-80 745	
Tulosityksikön johto ja yhteiset	-117	-967	-4 450	-4 724	-4 953	
Toisen asteen koulutus	-47 766	-57 606	-58 371	-61 603	-64 249	
Nuorisopalvelut	-9 481	-10 959	-11 045	-11 250	-11 543	
Menot euroa/asukas	198	232	242	251	257	
Investoinnit	-530	-450	-50	-1 013	-210	

Organisaatiouudistuksen vuoksi vuoden 2021 toteuma ei ole täysin vertailukelpoinen vuosien 2022 ja 2023 talousarvioihin nähden.

Vuonna 2023 kaikki Konsernihallinnolta ostettavat sisäiset palvelut (myös ICT) budjetoidaan tulosityksikön yhteisiin menoihin.